І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1965 No. 161. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ
Вівторок 31 серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОВІДОМИВ, ЩО 1-го ВЕРЕСНЯ НЕ БУДЕ СТРАЙКУ В СТАЛЕВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ, бо і працедавці і робітники погодилися продовжувати переговори впродовж 8-ох днів. Президент 30-го серпня запросив до Білого Дому представника сталеварень Конрада Купера і голову Сталевої Корпорації ЗДА І. В. Ейбела, які конферували з секретарем торгівлі Джаном Т. Коннором та секретарем праці Віллардом Вірцом і погодилися продовжувати переговори до 8-го вересня Страйк мав початися ще 1-го травня, але тоді обидві сторони погодилися, щоб не починати страйку до 1-го вересня. Президент Джансон заявив, що страйк був би шкідливим для цілої країни і просив знайти розв'язку мирним способом.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН НАРАДЖУВАВСЯ З АЙЗЕНГАВЕРОМ І ҐОЛДВОТЕРОМ в справі різних домашніх проблем та загального становища. Президент довідався, що і Айзенгавер і Ґолдвотер були у Вашингтоні і негайно запросив їх до себе, кажучи Ґолдвотерові, що просить його на чашку кави. Ґолдвотер відповів, що кави не п'є, але радо вип'є кока колу. Колишній президент Айзенгавер був в Білому Домі 45 мінут. Розмова йшла також і про ситуацію у В'єтнамі. Президент Джансон завжди підкреслює конечність єдности, і тому вирішив нарадитися з обидвома представниками Республіканської партії. Президент читав Айзенгаверові листа однієї матері, яка вже стратила одного сина у В'єтнамі. Айзенгавер порадив Джансонові не висилати другого сина цієї матері на фронт.

ДОМІНІКАНСЬКА ХУНТА ЗРЕЗИҐНУВАЛА 30-го СЕРПНЯ, чим вможливила розв'язку державної кризи, яка там існує від кінця квітня. Голова військово-цивільної хунти генерал Антоніо Імберт Баррерас і 4 інші члени хунти зрезиґнували, стоячи перед телевізійною камерою, заявляючи, що вони резиґнують перед домініканським народом, чим підкреслили, що не залишають своїх становищ під натиском місії Організації Американських Держав. В дійсності хунта уступила, бо президент Джансон сильно натискав на те, щоб якнайскорше закінчити кризу в Домініканській Республіці. Провідник так званих повстанців полковник Каманьо погодився на плян, який предложила місія ОАД.

СЕНАТОРИ З РІЛЬНИЧИХ СТЕЙТІВ Є ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ФАРМЕРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ, щоб ЗДА могли постачати харчі тим державам, де населення голодує. На чолі цих сенаторів стоїть сенатор-демократ із Південної Дакоти Джордж МекҐоверн, і його підтримують сенатори-демократи з середньо-західніх стейтів. Ці сенатори перестерігають уряд, що дотеперішня контроля над фармерською продукцією так зменшила запаси фармерських продуктів в урядових магазинах, що деяких продуктів не вистачило б на те, щоб мати шостимісячні запаси на випадок потреби. На думку цих сенаторів не треба зменшувати фармерську продукцію, бо харчову надвишку можна буде дарувати бідним країнам, міняти за потрібні товари або продавати за чужу валюту та допомагати тим державам, де населення голодує.

ЖУРНАЛІСТ АРТУР КРОК ПИШЕ В „НЮ ЙОРК ТАЙМСІ", ЩО ДЖАНСОН СТАВ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТОМ в 1960-му році тільки тому, що демократи боялися вибору Ричарда Ніксона на президента. Як відомо і Джансон і Кеннеді старалися про номінацію на кандидата на президента. Конвенція найменувала на свого кандидата Кеннеді і Джансон рішуче відмовився кандидувати на пост віце-президента. Джансон був під впливом тодішнього спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбирна, який також не радив Джансонові кандидувати разом із Кеннеді. Та південні демократи боялися, що переможе Ніксон, коли не буде Джансон кандидувати. Вони переконали в цьому і Рейбирна, який порадив Джансонові кандидувати на становище віце-президента. В останній хвилині Джансон погодився на це і тепер є президентом ЗДА.

У СВІТІ

ІНДІЯ ПОВІДОМИЛА, що вона відперла збройні атаки пакістанців проти позицій, що їх індійці зайняли були тиждень тому на пакістанській частині Кашміру. Пакістанський президент тієї частини Кашміру, знаної Азад (Вільний) Кашмір, загрозив „повним винищенням аґресорів", якщо вони не залишать трьох силою окупованих позицій в пакістанському Кашмірі. Індійське військо здобуло нові позиції у високогірському просмику Гімаляїв.

ПАНІ ЧІЯНҐ КАЙ-ШЕК, ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА ВІЛЬНОГО КИТАЮ, ПРИБУЛА до Америки й заявила зараз на вступі, що „події у В'єтнамі стосуються не тільки Південної Азії, але всіх частин світу і цілого людства". Вона висловила переконання, що Америка повинна знищити бомбами атомові варстати в Комуністичному Китаї і „вирізати рака, поки він не розростеться". Пані Чіянґ Кай-шек приїхала до ЗДА приватно і призналa, що не має запрошення від Білого Дому.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ КОНСТАНТИН ПРИЙНЯВ ДИМІСІЮ прем'єра Еліяса Ссірімокоса, що йому парлямент відмовив довір'я 159 голосами проти 135. Король і Тсірімокос нараджувалися впродовж двох годин над кризою, яка триває від 15 липня ц. р. Димісіонований тоді прем'єр, 77-літній Георґ Папандреу, міг би створити уряд, маючи за собою 134 послів із партії Центральної Унії і 22-ох комуністів із т. званої „Демократичної лівиці", бо парляментарну більшість становить 151 голос. Однак король не хоче покоритись амбіціям Папандреу та створювати уряд, залежний від комуністичних голосів. Король рішив покликати дорадчу Коронну Раду.

ДО ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ПРИБУВ в минулу неділю емеритований генерал летунства Едвард Лендсдейл разом з кількома своїми найближчими співробітниками. Він буде служити амбасадорові Генрі Кеботові Ладжові, як дорадник у справах реформ, що потрібні для з'єднання симпатій населення та боротьби проти комуністичної аґітації. Ген. Лендсдейл мав великий успіх, як дорадник філіппінського президента у поборюванні тамошніх комуністичних партизанів, відомих під назвою організації „Гук". Він допоміг був теж генералові Нґо Дінг Діємові до приходу до влади у Південному В'єтнамі, але відійшов від нього, коли той прийняв диктаторські манери у своєму правлінні, що врешті довели до його упадку.

35-ЧЛЕННА АФРИКАНСЬКА ГРУПА В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ відкинула суґестію, щоб на президента 20-ої Генеральної Асамблеї ОН переобрати ґанського міністра закордонних справ, Алекса Квейсона Сакі, президента 19-ої Асамблеї. До цього часу не було випадку, щоб того самого державного мужа вибирати двократно президентом двох Генеральних Асамблей і африканці не хотіли ламати тієї традиції.

Астронавти Купер і Конрад почали відбувати 11-денні тести

Астронавти Купер і Конрад дивуються з самих себе — таку фотографію, зроблену зараз після їхнього виходу з Джеміні-5 — тримають у руках дружина Гордона Купера Труді і їхня донька Дженіта.

Гюстон, Тексас. — 30-го серпня астронавти підполковник Гордон Купер і командор Чарлз Конрад почали переходити 11-денні тести, і одночасно ведуться приготування до двох найближчих летів — Джеміні 6 та Джеміні 7. Фахівці почали основно стверджувати, чому компютер не діяв згідно з пляном і астронавти Джеміні 5 спустилися на воду в неділю 29-го серпня на 103 милі від того місця, де кабіна мала впасти на океан. Фахівці твердять, що астронавти Купер і Конрад не маневрували належно, і тому компютер діяв так несправно. Також і попередні лети Джеміні не могли довести до того, щоб кабіни з більшою прецизією осідали на океані. Під час летів в проєкті Меркурія не вживали ще компютерів, і кабіна спадала вниз згідно із законами балістики. Аналіза цієї справи продовжується, але вона не матиме впливу на найближчі лети. Лет Джеміні 6 має початися при кінці жовтня, або на початку листопада, а Джеміні 7 при кінці грудня або на початку січня. Купер у Конрад прибули на Флориду на літаконосці Лейк Шемплейн. Вони були в добрім настрої і жартували, що могли б знов летіти в космічну подорож. Вони зараз почали відбувати лікарські тести, бо лікарі хочуть ствердити, який вплив мало на їхнє здоров'я 8-денне кружляння довкола Землі. Фахівці від космічних летів почали випитувати астронавтів за свіжої пам'яті про всякі проблеми, зв'язані з летом. 31-го серпня мали продовжуватись лікарські тести, астронавти мали відбувати фізичні вправи та обговорювати окремі проблеми лету, щоб фахівці могли плянувати нові лети Джеміні 6 і 7.

Президент Джансон наказує великі ощадності в бюджеті на 1967-ий рік

Вашингтон. — Президент Джансон наказав 30-го серпня плянувати великі ощадності в буджеті, що вже приготовляється на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1966-го року. Ощадності мають обіймати всі видатки, які не відносяться до оборони країни, і мають виносити аж $9 000 000 000. Та навіть якщо вдасться зробити ті великі ощадності в необоронному бюджеті, то бюджет на 1967-ий рік мусітиме переступити суму — $100 000 000 000. Є також дуже правдоподібне, що і бюджет на 1966-ий рік переступить суму $100 000 000 000, хоч він був запляновaний нижче цієї суми, яка є пострахом для членів Конґресу. Видатки в бюджетах, і в 1966-у і 1967-му роках збільшуються тому, що зростають витрати на оборонні цілі. В січні ц. р. Президент запропонував був бюджет на 1966 рік в сумі $99.7 більйона, але війна у В'єтнамі спричинила нові витрати, і бюджет переступив суму — суму $100 000 000 000. Таке заявив директор бюджету Чарз Л. Шулґе.

Тенісисти КЛК Ню Йорк здобули дружинову першість СУАСТ-Схід

Нюарк, 29-го серпня. — Двома зустрічами тенісових дружин КЛК Ню Йорк — „Тризуб", Філядельфія, та „Чорноморська Січ" — Нюарк — „Тризуб" Філядельфія, закінчилися офіційні розгри за дружинову першість Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, делеґатури Української Спортової Централі Америки і Канади, яка діє на Сході ЗДА. У висліді цих зустрічей дружина Карпатського Лещетарського Клюбу з Ню Йорку, яка перемогла тенісистів „Тризуба" здобула 1-ше місце СУАСТ-Схід та буде репрезентувати східні стейти ЗДА у фінальних змаганнях з репрезентантом Заходу — „Львовом" з Клівленду. Фінальна зустріч між КЛК та „Львовом", яка вирішить дружиновий чемпіонат українців Америки і Канади, відбудеться в понеділок, 6-го вересня на Союзівці в останньому дні індивідуальних тенісових першостей УСЦАК. „Тризуб" переміг „Ч. Січ" 3:2.

Тиждень після великих тенісових і плавацьких змагань, які відбудуться 4, 5 і 6-го вересня на Союзівці, тобто на 11-го і 12-го вересня, заповіджені змагання відбиванки дружин чоловіків та жінок за мандрівні чаші Союзівки. Цей відбиванковий турнір вже також став традиційною спортовою імпрезою Союзівки. В минулому році переможцями турніру вийшли молоденькі пластунки дружини „Медведики" з Торонта, які опісля здобули також чемпіонат юначок Канади, та молода дружина „Української Централі" з Пассейку в конкуренції чоловіків.

Минулої суботи, 28 серпня відбувся відбиванковий турнір за чаші УРСоюзу на вакаційній оселі „Верховина". В конкуренції жінок „Довбуш" з Ню Гейвену переміг одинокого суперника „Чорноморську Січ" з Нюарку і став чемпіоном, а в конкуренції чоловіків перше місце здобула дружина УСК Ню Йорк перед „Українською Централею" з Пассейку, Б. С. К. „Ньоман" із Савт Рівер і місцевою „Верховиною".

ДЖОРДЖ БОЛЛ У ДЕ ҐОЛЛЯ У СПРАВАХ В'ЄТНАМУ

Париж. — Заступник державного секретаря Джордж Болл прибув у товаристві секретаря фінансів Генрі Г. Фовлера до Парижу задля поінформування французького президента Шарля де Ґолля про стан війни та мирових заходів у В'єтнамі. З американського боку рішуче заперечено, наче б Америка мала замір просити де Ґолля взятися за посередництво у справі замирення у В'єтнамі та й сам де Ґолль заявив недавно, що „покищо" він не бачить можливостей позитивно поладнати в'єтнамський конфлікт. Зате Джордж Болл буцімто привіз куртуазійного листа від президента Джансона до де Ґолля, який має підкреслити, що неприхильна Америці акція де Ґолля у справі В'єтнаму та на різних інших відтинках, головно НАТО, не послабила американсько - французького союзу. Джордж Болл має з'ясувати ситуацію на воєнному і мирному фронті В'єтнаму також британському прем'єрові Гаролдові Вільсонові, західньо - німецькому міністрові закордонних справ Гергардові Шредерові та італійському прем'єрові Альдо Моро. Водночас у Москві все ще перебуває єгипетський президент Ґамаль Абдель Нассер, який вже перевів найменше шість „ділових засідань" з Леонідом Брежнєвим, Александром Косиґіним, Анастасом Мікояном, маршалом Маліновським та Андреєм Громиком. Хоча нічого про ті затяжні розмови не сказано у пресі, західні обсерватори у Москві твердять, що головною темою розмов є всебічне обмірковування можливостей поширення війни чи замирення у В'єтнамі. Нассер мав два місяці тому довгі розмови на цю тему з комуно - китайським прем'єром Чу Ен-ласм. „Невтральний" Нассер, разом з індійським прем'єром Шастрі та юґославським президентом Тітом буцім-то надзвичайно заінтересований у замиренні у В'єтнамі, при чому він, як і большевики, не хотів би, щоб те замирення було фактичним скріпленням влади і впливів Пейпінґу, який вічно веде кампанію проти Тіта, як „відступника" від принципів Маркса - Леніна та „ревізіоніста число 1".

Тим часом на в'єтнамському фронті американське командування буцім-то рішило переводити не спорадично, а систематично, щоденно, налети важкими бомбовиками Б-52 проти комуністичних зосереджень та фортифікацій у Південному В'єтнамі. Хоч фізично неможливо ствердити з цілою певністю висліди цих бомбардувань замаскованих позицій у джунґлі, проте військовики твердять, що Б-52, з яких кожний може везти 50 750-фунтових бомб, ширять спустошення і мають великий психологічний вплив на партизанів та загал південно - в'єтнамського населення. В останній понеділок під час налету на Північний В'єтнам комуністи знову збили три американські машини. За офіційними американськими даними — втрачено у таких рейдах 83 літаки, але північно - в'єтнамська пропаґанда твердить, що від 5 серпня минулого року комуністи збили 502 літаки, американські й південно - в'єтнамські. Північно-в'єтнамське радіо і телевізія оприлюднили накручені на стрічки зізнання двох американських летунів-старшин, схоплених комуністами в полон та подано їхні світлини. Один із них був важко поранений. Раніше північні в'єтнамці схопили в полон вісьмох американських летунів. ЗДА розпочали плянову акцію допомоги кругло 200.000 втікачам з комуністичного боку, які перебувають у примітивних таборах в Південному В'єтнамі.

В Монтреалі створено координаційне бюро для відзначення сторіччя Канади

Монтреаль. — Під проводом і на доручення Централі Комітету Українців Канади, Союз Українських Канадійських Ветеранів відкрив в Монтреалі Українське Канадійське Бюро, завданням якого буде координувати всі заходи і дії українців Канади пов'язані із відсвяткуванням по цілій Канаді річниці 100-ліття Канади, а зокрема Світової Виставки, що відбудеться в Монтреалі від 28-го квітня до 27-го жовтня 1967 року. Після відповідної підготовчої праці і внаслідок спільних нарад членів президії КУК і президії СУКВ у Вінніпеґу, президія КУК рішила доручити відповідальність за всі справи пов'язані із століттям Канади ветеранам для виготовлення плянів, встановлення зв'язків з урядовими колами та координація всіх заходів, які будуть зроблені окремими організаціями чи чинниками в зв'язку з тим величавим святом. Бюро почало формально працювати з днем першого липня. Домініяльна Екзекутива СУКВ і Управа СУКВ на Східню Канаду доручила керівництво цього бюра Богданові Панчукові.

Спортові змагання та дві мистецькі імпрези відбудуться з кінцем цього тижня на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. — Найближчий „довгий" кінець тижня, зв'язаний з Днем Праці в понеділок, 6-го вересня, проходитиме на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах головно під знаком традиційних уже змагань у „білому спорті" — тенісі та плавацьких змагань. А в суботу й неділю, 4 і 5-го вересня ввечорі, відбудуться й традиційні культурно-мистецькі та розвагові імпрези із виступами наших мистців слова, пісні і танку. В суботу, 4-го вересня відбудеться вечір гумору, сатири й мистецького слова з виступами Івана Керницького, Миколи Понеділка і Алли Білаїв, а в неділю, 5-го вересня відбудеться вечір пісні і танку з виступами оперової співачки, мецо-сопрано Оксани Бринь з Міннеаполісу, якій на фортепіяні акомпаніював а т и м е проф. Ігор Соневицький, та балерини Оксани Войновської. Програмами обидвох вечорів проводитиме маестро Володимир Гентиш.

ГІСТЬ З АВСТРАЛІЇ В УНС І РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ"

В понеділок 30 серпня ц.р відвідав гол. канцелярію УНС і редакцію „Свободи" п. Володимир Зіневич з Джілон, Вікторія, в Австралії. Родом з Житомирщини, він емігрував 1949 року до Австралії, де по якомусь часі заснував і розбудував підприємство продажу домів і реальностей і для якого веде окрему півгодинну програму в Джілонському радіо. Гість інформував членів редакції про українське життя в провінції, в якій він живе. В ЗДА перебуватиме шість місяців і відвідає в тому часі також українські осередки в Канаді.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЄПИСКОП ІСИДОР БОРЕЦЬКИЙ НЕ ДАВАВ ДОЗВОЛУ ПРАВИТИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Едмонтон. — Тижневик „Українські Вісті" подав у числі з 19 серпня ц. р. інформацію такого змісту:

„Торонтський єпископ Ісидор заявив, що деякі священики в його єпархії почали правити богослуження англійською мовою без його дозволу. „Я ніколи нікому не давав ніякого дозволу правити англійською мовою, навіть не давав дозволу проповідувати англійською мовою". Зміна літургійної мови — це загальна справа Церкви даного обряду, яка переходить межі компетенції окремих ієрархів, сказав Кир Ісидор. „Я дозволу (відправляти англійською мовою) не давав і дати не можу, бо не маю на це права". Заяву цю Владика Ісидор зробив представникам торонтських парафій."

О. МІТРАТ В. ЛАБА РЕКТОРОМ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ

Едмонтон. — Видавані тут „Українські Вісті" повідомили в числі з 19 серпня, що у вересні ц. р. генеральний вікарій едмонтонської єпархії о. мітрат Василь Лаба виїжджає до Риму на становище ректора українського католицького наукового центру, що його організує кардинал Йосиф Сліпий і що в майбутньому буде перетворений на Український Католицький Університет. В українській католицькій богословській науці о. мітр. В. Лаба займає видатне місце, як дослідник і професор. Він є автором тритомової „Патрології" та „Біблійної герменевтики". Після закінчення богословських студій в Інсбруку й Відні він був професором Богословської Академії у Львові. В 1919-20 рр. був начальним духовником Української Галицької Армії і в 1943-45 начальним духовником Дивізії „Галичина". Водночас із цим „Українські Вісті" інформують, що до Риму для праці в названому науковому центрі виїхало вже декілька інших науковців із різних країн Европи і ЗДА.

ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА

Ню Йорк. — Спілка Української Молоді Америки відбуде 14-ий Всеамериканський Маніфест. Здвиг у днях 4, 5 і 6 вересня 1965 р. на оселях СУМА в Дітройті, Миш.., і в Елленвіл, Н. Й. Маніфестаційна частина Здвигу на оселі СУМА в Елленвіл починається в неділю, 5-го вересня, о годині 11-ій перед полуднем після Богослужень у церквах обох обрядів. Здвиг проходитиме під кличем: „Живи, зростай для перемог!" і є присвячений 40-літтю створення Спілки Української Молоді та 15-літтю смерти ген. Т. Чупринки.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДРАМАТИЧНА СТУДІЯ „ЕОС" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Солістка Міської Опери в Ню Йорку, Марта Кокольська і кол. член Ансамблю Театру „Прометей" у Бельгії — Конннтантин Мосійчук, створили драматично-експериментальну студію „ЕОС". Ця студія працює вже інтенсивно й готує прем'єру п'єси „Збунтовані мрії", у новому стилі, на тлі звукових ефектів та світло-проєкційних декорацій. К. Мосійчук уже другий рік виступає на американських сценах та в американських фільмах під псевдонімом Константин Мосс. Марта Кокольська вибирається тепер у турне по ЗДА і Канаді з мело-драматичним монтажем. Вона виступатиме у найближчих днях із групою американських співаків, у тому з солістом Метрополітальної Опери, Ричардом Такером, в Атлянта Джорджія. Диригентом буде Фауста Клева.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пищуть комуністичні газети в Україні)

В УКРАЇНІ — ОСІННЯ СІВБА

В Україні почалася осіння сівба. Перші тисячі гектарів засіяли в Харківській, Житомирській та Одеській областях.

Цього року в Україні плянують засіяти озимини культурами понад 11,5 мільйона гектарів земель. („Радянська Україна" з 20 серпня).

ПЕРША ЗАПОВІДЬ — ХЛІБ ДЕРЖАВІ

Трудівники сільського господарства Волинської області, — пише „Рабочая Газета" з 20 серпня, — успішно виконали „ першу заповідь": дотерміново завершили річний плян хлібозаготівлі. Завдання здачі пшениці перевиконано більше ніж у два рази.

Колгоспи і радгоспи Волині „взяли зобов'язання" здати державі понад пляц два мільйони пудів зерна.

РОЛЯ СТАРШОГО ТОВАРИША

У своїй передовиці редакція „Радянської України" (з 20 серпня) називає партійців „старшими товаришами" і „наставниками молоді".

Яка ж роля „старшого товариша"? Ідейно загартовувати молодь, каже він, умів давати своєчасну і гостру оцінку найменшим проявам ворожої ідеології".

НАД СМОТРИЧЕМ

Над скелястими берегами в'юнкої річки Смотрич розташоване місто Кам'янець Подільський . Місто має поважний вік — 900 років.

Минуле тут збереглося в мурованих вежах фортеці та в прадавніх будовах, що й досі мають сліди ворожих навал. У фортеці височить „Кармелюкова вежа", а в музеї зберігаються кайдани, в які закутий був леґендарний Устим Кармелюк, та камера — „кам'яний мішок", де тримали українського лицаря. („Радянська Україна" з 20 серпня).

ПІЗНО ВВЕЧЕРІ В ОДЕСІ

Одеса. Залізничний двірець. Пізній вечір. В цей час тут сновигає чимало прихильників чарки, — розповідає кореспондент „Радянської України" В. Грень (часопис з 20 серпня). — Вони товчуться на зупинці таксівок, лізуть у машину поза чергою і намагаються проїхати на далеку околицю.

Кілька днів тому зграя таких гульвіс навалилася на таксівку водія Мілірнера і виламала в ній дверцята.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ НА БЕРЕЗІ ІРТИША

„На невеличкій галявині, оточеній з трьох боків ялинником, розташувалося містечко з брезентових наметів. Тут мешкають студенти Київського політехнічного інституту, які приїхали на будівництво міста Над Іртишем — Правдинська, — розповідає В. Смілянський у „Молоді України" з 20 серпня.

. . .Будівельний майданчик. Тут з ранку до пізнього вечора не змовкає стукіт сокир, вищання бензопил. Хлопці й дівчата споруджують вісім двоповерхових будинків".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Змагання у Космосі

Поки йшли приготування до лету „Джеміні 5" і проводився той лет — сотні мільйонів людей придивлялися цій величній драмі, не думаючи про те, що буде — потім. Однак зараз же із щасливим закінченням цього найскладнішого і найбільш ризиковного експерименту, що будь-коли відбувався в космічному обширі, виринає питання: що далі?

„Джеміні 5" не був подією, відірваною від загального пляну космічних досліджень, — це була тільки одна ланка в цілому докладно запляновaному ланцюзі виправ у космос, з виразними цілями — науковими, політичними і військовими. Наукові цілі стосувались обслідування космічного обширу, кульмінаційною точкою якого має стати висад людини на Місяці та її поворот на Землю. Тому ця програма була зразу названа цивільною, і вона охоплювала три стадії, символізовані трьома окремими проєктами: „Меркурія", „Джеміні" й „Аполла". Проєкт „Меркурія" з 6-ма одноособовими місіями вже закінчено, проєкт „Джеміні" передбачає три місії по дві особи, а проєктом „Аполло" є власне безпосередня виправа на Місяць з трьома астронавтами. До того часу мають бути проведені експерименти з суперракетою „Сатурн", яка вистрелить космічний корабель „Аполло". Політичний момент всієї цієї програми — у психологічній ділянці, у настроях всіх, що стежать за тими гігантськими заходами розкрити таємниці всесвіту. Кожна великодержава, яка хоче мати пошану у своїх і чужих, мусить не тільки йти з духом часу, але й надавати йому напрямок: живемо у добі Фантастичних осягів в ділянці технології, і провід у цій ділянці веде Америка. Живемо теж у добі, коли людина, роблячи щораз нові винаходи, дає докази неперевершености сили свого духа, своєї винахідливости, своєї персональної відваги. І в цьому Америка також на першому місці.

Але в епосі холодної війни і перегонів у зброєнні, які йдуть всупереч усім деклямаціям про мир і роззброєння, космічний обшир мусів увійти в обрахунки військових плянувальників. Таким чином — поруч із 21 більйоном, що його до цього часу, почавши від 1957 року, ЗДА витратили на цивільну програму космічних дослідів, 9 більйонів витрачено й на програму військову. Виразний натиск Москви на використання космічних дослідів для воєнних цілей спонукав Президента проголосити 25 серпня ц. р. приготування — під контролею американського летунства — першої космічної оборонної лябораторії коштом півтора більйона долярів. Це „дрібна" сума в порівнянні з тією, що її вимагатиме космічна програма впродовж найближчих 10-ох років — отож уже й після виправи на Місяць, передбаченої на 1968 рік. Найближче десятиріччя вимагатиме кругло дальших 10 більйонів долярів. Коли кожний лет у програмі „Меркурія" коштував 65 мільйонів, кожний лет „Джеміні" — 135 мільйонів, то кожний лет у програмі „Аполло" коштуватиме більше як 1 більйон. Лише Америка може — без шкоди для свого господарства і добробуту населення — дозволити собі на такі витрати, потрібні задля безпеки і задля престижу країни.

Армія — новий фактор в СССР

В установлюванні совєтської влади в Росії і в інших країнах, що входили до складу Російської імперії до 1917 року, вирішальну ролю відіграла створена большевиками т. зв. червона армія, перейменована згодом в армію чи пак збройні сили Совєтського Союзу. Це з допомогою „червоної армії" вдалося большевикам знищити антикомуністичні збройні формації і здушити відосередні повстання в різних частинах нової совєтської імперії. Ця ж армія допомогла потім Ленінові і його наслідникам в утривалюванні совєтського режиму.

Не зважаючи на цю видатну ролю совєтської армії в установлюванні совєтського ладу, комуністична партія увесь час намагалася тримати армію під своєю контролею, пильнуючи запопадливо, щоб вона не вбивалася в „політичне пір'я" і не ставала рішальним фактором внутрішньої і зовнішньої совєтської політики. В перші роки після „жовтневої революції" провід совєтської імперії тримав армію в карбах „льояльности" до режиму з допомогою інституції політичних комісарів, встановлюваних партією на усіх щаблях мілітарної драбини. Згодом, після смерти Леніна, очолювана Сталіним компартія запобігала виростанню армії в політичну силу шляхом терору: усіх евентуальних кандидатів до політичної влади, таких, як наприклад, Тухачевський, Якір та інші, Сталін своєчасно ліквідував.

У своєрідний спосіб намагався утримувати контролю над совєтською армією Нікіта Хрущов в час свого понад десятилітнього диктаторського володіння. Використовуючи совєтських генералів і маршалів для своєї розгри за керівництво совєтською компартією, Хрущов після недовгого часу відсував їх не тільки від впливу на політичні справи, але й усував їх із їхніх військових становищ. Лявіруючи між одними і другими, фаворизуючи то тих, то інших, Хрущов домігся повного підчинення мілітарного апарату собі особисто і підібраним ним же особам з нібито „колективного керівництва".

З відходом Хрущова, до чого — згідно з усіма даними — причинилися видатно совєтські військові кола — ситуація у взаєминах між компартією й армією основно змінилася. На провідні й важливі військові становища повернулися усунені Хрущовим військовики, зокрема ж маршал Захаров, який став шефом генерального штабу. Регабілітовано маршала Георгія Жукова, який все частіше починає виступати публічно і дуже можливо відіграє видатну ролю за совєтськими кулісами.

Після ліквідації одноособової влади Хрущова його наслідники Косиґін і Брежнєв не мають вже такого авторитету, щоб могти відсунути від впливу на хід політичних справ совєтських маршалів і генералів. Обмежувані досі в своїх політичних аспіраціях, ці ж маршали і генерали починають грати все важливішу ролю не лише в совєтській партійно - режимній політиці, але також і в совєтській економіці. До їх голосу мусить прислухатися і партія і уряд.

Зріст політичної сили совєтської армії може стати джерелом різного роду нових процесів і ферментів в СССР. Не виключені також і деякі несподіванки, що їх так боялися і Сталін і Хрущов.

НОВА ФАРМЕРСЬКА ПРОГРАМА

Країни „комуністичного раю" мають клопоти з рільництвом: їм не вистачає продуктів для прохарчування свого населення, і вони час від часу мусять купувати пшеницю в ЗДА або Канаді.

Сільсько - господарська проблема існує і в ЗДА, але вона виникає з того, що тут фармери мають надвишку продуктів, хоч щороку зменшують посівні площі. Внаслідок технологічного поступу сільськогосподарська продукція збільшується, і уряд мусить дбати про те, щоб на відповідному рівні втримувати на неї ціни, бо інакше ніхто не хотів би займатися рільництвом.

Конґреси ЗДА постійно займаються фармерськими програмами, ціллю яких є підтримати фармерський стан і одночасно не допустити до того, щоб кількість рільничих продуктів занадто збільшувалася, бо зберігання їх надвишки в урядових складах дуже дорого коштує державній скарбниці.

188-ий Конґрес на своїй першій сесії має вирішити справу нової реформи продукції.

Палата Репрезентантів 19-го серпня ц. р. більшістю 221-го голоса проти 172-ох схвалила нову фармерську програму, за якою коштом уряду плянується підтримувати ціни на рільничі продукти, а крім того різними субсидіями контролювати продукцію.

Треба звернути увагу на те, що не всі роди рільничої продукції підтримується урядом. Сюди належать — м'ясо та всі м'ясні продукти, яйця, овочі та городина.

Під час так званої Великої Депресії 1930-их років уряд почав своїми фондами підтримувати так звані „основні" рільничі продукти: пшеницю, кормові зерна (такі як кукурудза), риж, бавовну, тютюн і земні горіхи. Пізніше додано до цих продуктів ще молочні вироби.

Урядова підтримка рільничої продукції полягає в тому, що уряд визначає „справедливі" ціни на окремі продукти, і, коли фармер по таких цінах не може продати всіх їх на ринку, уряд купує решту і зберігає в своїх складах.

Після 1962-го року фармери могли вибирати між двома можливостями: або продукувати окремі культури без жадного обмеження, не одержуючи урядової допомоги, або, рахуючи на підтримку уряду, обмежувати посівну площу. Тоді ж зайшла ще одна зміна в підтримці урядом фармерів: коли ринкові ціни на рільничі продукти значно обнизилися, уряд почав виплачувати фармерам різницю між ринковими і „справедливими цінами".

Своїми заходами уряд допомагає здійснювати головну ціль фармерської програми: втримувати або навіть збільшувати прибутки фармерів, редукувати надвишку харчових продуктів в урядових складах і зменшувати кошти, що їх мають покривати платники податку.

Як діє нова програма, — це найкраще видно на кукурудзі, яку вже управляють за новим пляном. В 1960-му році в урядових складах було 1,900,000,000 бушлів кукурудзи, а цього року цей запас зменшився до 870,000,000 бушлів. Ціна на кукурудзу, яка 1955-го року становила $1.50 за бушель, тепер становить $1.10, прибутки ж фармерів залишаються такі самі, а деколи навіть збільшилися.

Минулого року цю методу почали застосовувати до пшениці, а цього року, згідно з новим законопроєктом, якщо його схвалить Сенат, будуть стосувати до бавовни. Якщо так станеться, то це обнизить ціни на бавовну і дозволить ЗДА конкурувати на світових бавовняних ринках..

Фармери нічого не втрачають на цьому. Чистий прибуток із фарми в другій чверті цього року в річному відношенні збільшився пересічно на $4,320.

Платники податків також мають полегшу, хоч ще й тепер мусять вкладати в сільське господарство дуже багато. У фінансовому році, який закінчився 30-го червня ц. р., державна скарбниця виплатила фермерам кругло $5 більйонів. У найближчих роках допомога фармерам мала б виносити по $4.5 більйона. Та коли нова програма успішно реалізуватиметься, то ця сума може з кожним роком зменшуватися.

Л. Г.

Індонезія змагає до власної атомової зброї

Токіо. — В Японії зростає неспокій з приводу заходів войовничої Індонезії дійти до власної атомової зброї. Індонезійський президент Сукарно нахвалявся кількакратно, що Індонезія стане атомовою державою — всупереч волі західнім країнам. Коли ще між Індонезією і Америкою були приязні взаємини, Бандунґський Технологічний університет дістав від Америки невеличний досвідний реактор. Другий реактор доставили Індонезії Совєти і заінсталювали в Джакарті. Хоч японські фахівці твердять, що ті реактори не всилі продукувати достатечно плютонію 239, потрібного для атомової бомби, проте вони переконані, що в останньому часі Індонезія дістає в цій ділянці велику допомогу від Комуністичного Китаю. Тому в Японії зростає опозиція проти ракет, які ніби призначені для вислання в космос першого японського сателіта, проте здатні також мати атомові „головки" на послугах армії. Індонезія купує ракети також у Швайцарії і в СССР. Деякі японські ракети осягають висоту 124 милі, а триступнева, довга на 63 стопи японська ракета „Лямбда" осягнула висоту 620 миль. Імперіялістична Індонезія стала б великою загрозою для всього азійського Півдня та для цілого Далекого Сходу, коли б дістала атомову зброю.

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

В „Українському календарі" на 1965 р., виданому Українським Суспільно - Культурним Товариством у Варшаві, знаходимо цікаві відомості про життя українців у Польщі, які подаємо нижче.

У Польщі є тепер 480.000 осіб національних меншин. Українська національна меншина чисельно найбільша.

Українці проживають переважно на західніх і північних землях Польщі, тобто в Ольштинському, Ґданському, Кошалівському, Щецінському, Зеленогірському й Вроцлавському воєвідствах та в повітах Елк і Голдап Білостоцького воєвідства.

Крім того українці проживають у Ряшівському і Люблинському воєвідствах та у великих містах, як Краків, Катовиці, Лодзь, Варшава.

Українці в Польщі мають свою центральну організацію: Українське Суспільно-Культурне Товариство (УСКТ), засноване у Варшаві в червні 1956 року.

УСКТ має 5 воєвідських відділів (Кошалін, Ольштин, Гданьск, Щецін, Вроцлав), 5 повітових відділів (Перемишль, Мазурські Бані воєв. Білосток, Леґніца войв. Вроцлав, Оструда воєв. Ольштин, Бартошисе воєв. Ольштин), 5 міських відділів (Ґурово Ілав. воєв. Ольштин, Лодзь, Люблін, Зєльона Ґура і Тшебятув пов. Ґрифіце воєв. Щецін) та 200 гуртків.

На кінець 1964 року УСКТ нараховувало 80 гуртків мистецької самодіяльности.

Особливу активність проявляють хори Варшавського, Люблинського й Перемиського гуртків, Бартошицького педагогічного ліцею ч. 2 та дитячі — у Білому Борі і Чахові, а далі естрадна група „Зірка" в Банях Мазурських, драматичні гуртки в Перемишлі (дитячий і старших), у Гребенному, Вроцлаві, Щеціні, М'ястку, Надажицях, Мєндзибужу, Пенцішеві, Львовці, Мазухівці, Острому Барді й Пйотровці. Значну активність виявляють також музичні гуртки: капеля бандуристів у Тшебятові, гуртки мандоліністів Острудського повіту, Мястка й Перемишля.

Протягом 1960-63 рр. ці гуртки зорганізували 500 імпрез, драматичні гуртки поставили понад 50 п'єс.

Треба згадати, що ряд гуртків мистецької самодіяльности Ряшівського воєвідства базується на лемківському фольклорі. До них належать ансамблі пісні і танцю в Білянці та Команчі, драматичні гуртки в Зиндранові, Грабі, Вільхівці.

Мистецькі гуртки мають 15 світлиць, які підпорядковані УСКТ, і в них та в будинках культури і в громадських світлицях розгортають свою культурно - освітню роботу.

Календар не подає, скільки членів нараховує УСКТ, хоч з інших джерел знаємо, що згідно із переписом населення у 1962 р. всього українців в Польщі було 300.000.

З нього довідуємося, що рух за навчання української мови почався поміж українцями в 1960 р. У 1963-64 році було вже 13 пунктів навчання рідної мови. В цих пунктах та в початкових і середніх школах українську мову вивчало 3.300 учнів.

В Польщі українську мову та літературу студіюють: на катедрі української філології Варшавського університету; в секціях української філології при учительському коледжі („студіюм") у Щеціні; в українських клясах при педагогічному ліцеї ч. 2 у Бартошицах воєв. Ольштин; в загальновиховному ліцеї ч. 4 у Леґніці воєв. Вроцлав; в загальновиховному ліцеї в Перемишлі; в початковій школі ч. 2 ім. Тараса Шевченка у Бялому Бурі пов. Мястко воєв. Кошалін; у початковій школі в Банях Мазурських повіт Голдап воєв. Білосток; в початковій школі Хахово повіт Лобез воєв. Щецін.

Радіовисильні в Ольштині, Кошаліні, Ряшеві та Любліні надають раз на тиждень програми в українській мові — тільки для своїх воєвідств. Одначе програму радіовисильні в Ряшеві можна слухати майже в цілій Польщі.

Календар інформує, що від початку свого існування УСКТ видає друкований орган „Наше Слово" з двотижневим додатком для дітей „Світанок". Від травня 1958 р. виходять також щомісячний літературний додаток та популярно - науковий журнал „Наша Культура", біля якого гуртуються українські письменники, мистці та наукові працівники.

Від 1960 р. УСКТ видає щорічно „Український Календар". У 1964 р. видало воно літературну антологію „Гомін" з творами українських письменників, що живуть у Польщі.

Хоч, як згадано вище, Календар не подає загального числа українців у Польщі, знаходимо в ньому цікаві інформації в цій справі:

На стор. 57 подано, що у червні - липні 1947 р. на Ольштинщину приїхало із Ряшівщини та Люблинщини 13.620 родин, а біля тисячі родин приїхало ще у вересні того ж року, тобто, рахуючи по 4 особи на родину, поселилось там разом кругло 60.000 українців.

Під кінець грудня 1947 р. українці становили 15.2% всього населення Ольштинщини, а ще вищий відсоток становили вони в повітах: Гурово — 48.8, Венгожево — 41.5, Брансво — 37.2, Пасленк — 31.7, Бартошиці — 30.3, Кентшин — 22.9.

На Вармії й Мазурах, — читаємо в Календарі, — є села майже цілком українські — Парежки, Остре Бардо, Кумкайни, Ленкниця, Пенцішево та ін.

У 1947 р. українські переселенці на західніх землях Польщі були самі селяни, а нині, по 20-ох роках не рідко можна зустріти там українців вчителів, архітектів, мистців, аґрономів, економістів. Це — діти переселенців, які покінчили відповідні студії.

абв.

ЧОГО МИ ХОЧЕМО ВІД НАШОЇ МОЛОДІ?

(4)

Виховання до чого?

Мало хто зможе заперечити, що наша українсько-американська громада виявила велику журбу за долю нашої молоді. Наші численні організації, як Ліґа Української Молоді Північної Америки, Пласт, СУМА, ОДУМ і МУН, наші релігійні організації Українська Католицька і Українська Православна Ліґи, „Обнова", студентські організації, як СУСТА, ТУСМ і „Зарево", спортові, літні табори і високорозвинута система суботніх шкіл, Рідна Школа, — всі вони є яскравим доказом, що україно - американці присвячують велику увагу організації і вихованню нашої молоді. Ми всі згідні, що виховання молоді є важливою справою, і ми поробили відповідні заходи, щоб це виховання здійснювати. Тепер, коли ми маємо організації молоді, коли маємо суботні школи, коли присвячуємо себе вихованню, то чому ми маємо проблеми? Чому є так, що, не зважаючи на всі наші зусилля, увесь присвячений час, всі вкладені в це гроші, така велика кількість наших людей показують нам плечі, досягши специфічного віку?

Частина проблеми полягає в тому звичайному факті, що завжди існує мала меншість молодих людей, які з різних причин ніколи не піддаються виховним впливам, без огляду на наші зусилля. Інша частина проблеми в тому, що деякі батьки, не зацікавлені українськими справами, занедбують своїх дітей у цьому відношенні. Є батьки, які посилають своїх дітей до українських шкіл та молодечих організацій, але не підтримують їх виховної роботи вдома. Є батьки, яким здається, що вони роблять своїм школам і організаціям велику ласку, посилаючи туди своїх дітей. Коли їх прохати про малий даток, вони жахаються: „Ми даємо вам нашу дитину, чи цього не досить?" Нарешті є батьки, які покидають українські скупчення і перестають визнавати себе українцями. Для дітей цих батьків, що вийшли з українського скупчення і втратили безпосередній контакт із ним, трудно признавати себе далі українцями. Чим більше в них контактів із їх новими американськими приятелями, тим далі в їх свідомості українізм відходить на задній плян. Чим більше їм імпонує життя їх нового оточення, тим менше значення для них має їхня українська спадщина.

Згадані причини відчуження молоді цілком наявні. Ми всі знаємо, що таке трапляється, і ніхто ще не знайшов на це ради. Та ці факти все таки не вияснюють настанови тієї молоді, що не підпадає під жадну із згаданих вище категорій.

Що сказати про ту мо-молодь, яку змалку виховували в українському дусі, яку посилали до українських організацій і шкіл, батьки яких самі активно працюють і активно підтримують морально й фінансово нашу українсько - американську виховну побудову, які живуть в наших скупченнях і говорять вдома по-українськи? Чому ці діти, після такого вкладу труду і гроша, залишаються на периферіях українсько-американського світу? Ніхто не заперечує, що вони говорять, пишуть і читають українською мовою, знають українську літературу та історію і — можна б сказати — є вченими у порівнянні з іншою українсько - американською молоддю. Та їхня співпраця з нашою українсько - американською громадою менше як мізерна. Правда, багато з цих „учених" пішло на високі студії, успішно їх закінчили і тепер є лікарями, інженерами, учителями і є активними в українських товариствах та академічних клюбах.

Але навіть у таких випадках можна було б очікувати дещо більше від них, як те, що насправді вони дають. Від цього інтелектуального потенціялу, від цієї українізації можна було б очікувати хоч би слабких відрухів активности. Ми ж знаємо, що теперішні наші провідники не житимуть вічно. Хто буде продовжувати працю наших церков, УКК, братських організацій, хорів, шкіл, організацій молоді і культурних установ?

Минуло понад 15 років від часу прибуття нової іміґрації і її дітей до наших берегів. Ми всі безмежно раділи надзвичайним зростом наших молодечих організацій і шкіл, як безпосереднім наслідком цієї іміґрації. Але тепер ми починаємо шукати наслідків не в американському, але в українсько-американському житті. Чи не повинні ми побачити продукту наших молодечих організацій і шкіл в наших релігійних, фінансових, культурних, суспільних і виховно - освітніх установах?

Відповіді на ці питання лежать у перевірці загального підходу до виховання наших дітей. На мою думку, ми не досить виразно визначили виховні цілі. Крім численних противних арґументів, на мою думку, ми не знаємо ще цілком певно, чого ми хочемо від нашої молоді. Ми всі згідні в тому, що хочемо, щоб наша молодь пам'ятала, плекала й розвивала нашу національну спадщину. Однак мало хто з нас знає, що це значить у практичній ділянці, а зокрема, що мала б робити наша молодь.

Ціль цієї другої серії статтей — провести дискусію над проблемою виховних цілей для українсько - американської молоді. Я подам кілька принципів і вкінці — конкретну пропозицію. Та поки до цього перейдемо, треба устійнити деякі з наших понять. Це треба зробити, щоб не викликати у читачів непорозумінь і щоб створити базу загального порозуміння для тих читачів, які бажають взяти участь в дискусії.

(Продовження буде)

О. Гайський

ДВА 10-РІЧНІ ТЕНІСОВІ ЮВІЛЕЇ

2

Що й казати, читача цікавить питання: як виглядали тодішні тенісисти в порівнянні з теперішніми?

Отже, прошу: ролю нинішнього Воробкевича грав Зенон Сасик. З вигляду дещо подібний до тризубівського спортового діяча Щупаківського, із Філядельфії. Сасик диспонував твердим ударом з обох сторін, у якому — у збагаченій дозі — було і завзяття Герлинського і твердота старшого Домарадзького. В грі Сасика не було ні крихти розрахунку на помилки суперника, але й не було занадто модного нині „літання" на скоре рішення „атомового тенісу" (серва — сітка). В кожному русі цього змагуна вичувалася впевненість, тверезий рахунок і нещадна екзекуція пляну. Потрясаючи перед і після кожного удару ракетою, Сасик викликав враження молодого лева. Перемога 3:1 над тодішнім „вундер - кіндом" Любком Чайківським (що, з уваги на гостру заборону шкільної влади виступав під псевдом „Олександрович"), виявила різницю між дорослим і юньйором, так само, як було минулого року на Союзівці у випадку Воробкевича та Дурбака.

„Тодішній Дурбак" — як уже згадано — звався Любомир Чайківський. В часі пам'ятного фіналу проти Сасика мав 17 літ — отже, менш-більш, був у віці Дурбака із 1964-го року. Гнучкий, може ще гнучкіший технічно від Івана Дурбака, Чайківський дивував ляїка загадкою: де, в кого від підглянув цей репертуар ударів — після кого одідичив легку руку до тенісу (в рідному місті, Коломиї, великих тенісистів ніколи не було)?... Обидва юні змагуни — Чайківський 1933 р. і Дурбак 1964 р. — мали, як на свій вік велику концентрацію і морально - духову твердість в боротьбі. Й обом їм бракувало фізичних сил. Із цією прикметою чемпіоном 1933 року мав би був шанси стати Чайківський, так само, як Дурбак 1964 р. Якщо я не помиляюся, якщо більший резистанс спровокував би був (1933 р.) Сасика й (1964) Воробкевича на більше зусилля й так званий транс у грі, то в обидвох випадках ми мали б були ще на одну клясу більшу гру.

Щоб не було непорозумінь: Сасик переміг „во врем'я оно" Чайківського не в фіналі, тільки в півфіналі. Фінал відбувся між Сасиком і Ярославом Рожанковським (тоді 24-річним студентом медицини). Автор цих рядків не бачив фінальної гри, але вислід 3:0 в користь Сасика говорить сам за себе (хоч... може й дурити: в тенісі можна вести 5:0 і — програти). Сяк чи так, елеґантний, завжди вірний богині стилю Рожанковський мабуть відчував утому з попереднього дня: 5 сетів нервуючої борні з кострубатим стилістично, однобічним, але дуже твердим та практичним, молодшим Кулечком (Дмитром), а далі, гра в деблі мабуть забрали Славкові забагато сил, так що на фінал не стало пороху. Було б дуже цікаво, якби д-р Рожанковський колись сам написав про цей фінал.

Одне з найкращих з'явищ на наших кортах, Рожанковський визначався — безконкуренційним бекгендом. Але невеликий форгенд, завелика вірність стилеві й засадам спорту (ніхто ніколи не бачив у цього змагуна виразу розпачі в рухах, чи у виразі обличчя) не раз коштували рішальні перемоги. Разом із специялістом „чапування", проф. О. Кульчицьким, — „зробили" рутиновану пару Сасик - Дрогомірецький — а це щось значить!..

Згаданого вже Дмитра Кулечка, що атакував виключно з правої сторони (форгенду) можна порівняти з нинішнім Олександром Олинцем („Тризуб" — Філядельфія) Олинець має плюс у всесторонньому репертуарі. — Д. Кулечко мав зате дуже сильний форгенд. Обидва вони були (є) стовідсотковими практиками: рішає пункт, ґейм, сет, рахунок — справа стилістичних приписів і оптичної краси не грає ніякої ролі (отже, заперечення „тенісового світогляду", чи радше „світовідчування" Я. Рожанковського).

„Тодішнім Шияном" — був старший Кулечко (Федько). В тількищо згаданого Я. Рожанковського рівнобіжно з естетикою світила завжди ідея перемоги — в цьому випадку краса, здається, править за найвищу чесноту. Коли, в таких умовах, за технікою нема сили удару, виходить ясно, що техніка мусить „у красі вмирати". Найбільша — може більша, ніж із „циферних чемпіонів" — користь із таких грачів у тому, що для молоді вони правлять за живі моделі тенісової штуки.

Не видко між нинішніми змагунами „тенісового Цяпки", типу Ґеня Хамули. До певної міри таку ролю виконує олд - бой Константин Бень. Навіть у напруженій до максимуму атмосфері його шибеничний жарт чи вигук розладовують нервову атмосферу й нагадують, що теніс, щоправда, велика гра але — не рішальна гра за бути чи не бути людини.

Серед жінок торонтська коломиянка Ірина Стецик є тенісовою наслідницею в простій лінії своєї коломийської попередниці — Могильницької (яка, до речі, є сестрою Л. Чайківського). Той самий „дотільний" драйв із форгенду, той самий різаний бекгенд.

Теперішня чемпіонка, Люся Друневич, має всесторонніший репертуар (головно: драйв із бекгенду), але й всесторонність узяла б верх над добре завченою „однобічністю" Могильницької — це питання, яке вирішити могла б тільки безпосередня зустріч цих двох світів (очевидно, в „позачасовому матчу", що звів би змагунок разом у час їхньої найкращої форми).

Віце - чемпіонка 1933-го року, золотоволоса Мальвіна Ґурська з Перемишля, щоправда, була на ювілейному турнірі у Львові сенса-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Едмонтон, Канада

80-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ЮЛІЯНА БУЦМАНЮКА

3-го липня цього року минуло 80 літ з дня народження відомого нашого ветерана визвольних змагань, поручника УСС та сотника УГА, визначного громадсько - культурного діяча, видатного педагога і відомого мистця - маляра, проф. Юліяна Буцманюка. Народжений в учительській родині 1885-го року у селі Сморжеві, Радехівського повіту, Ювілят закінчив середню школу у Львові 1905-го року. Спершу працював у малярів - мистців у Львові, щоб здобути матеріяльні засоби на студії. Помагав розмальовувати львівський театр, латинську катедру, університетську бібліотеку, а згодом разом з мистцем Модестом Сосенком розмалював церкву в Славську, в Рикові та в Конюшках. Першою самостійною працею Ювілята було розмалювання пресвітерії в селі Конюхи коло Бережан.

1908-го року записався Ю. Буцманюк на студії малярства в Академії Мистецтв у Кракові, де познайомився з технікою вітражного мистецтва. Під час літніх ферій працював при розмальовуванні церков, щоб восени вернутись до Академії. В 1911 році одержав стипендію від Митрополита А. Шептицького. В 1912 р. виїхав до Мюнхену в Баварії, а згодом до Риму, Венеції, Медіоляну та Фльоренції, щоб запізнатися із західніми мистцями і їхньою творчістю. Академію Мистецтв закінчив Ювілят в 1914-му році та одержав, — одинний тоді — державну стипендію на виїзд за кордон для поглиблення студій.

Вибух війни змінив на декілька років його пляни. Вступивши до Українських Січових Стрільців, дослужився ступня поручника, а 1918 р. перейшовши до Української Галицької Армії, в ранзі сотника перейшов її геройську та трагічну епопею. В роках 1921-23 був інтернований, а згодом студіював в Академії Мистецтв у Празі в ЧСР, в так званій майстерській школі, що являлася вищим ступнем Академії. Закінчивши її успішно, одержав окремий диплом а в серпні 1927 року вернувся до Львова. Здавши на Краківському університеті додатковий професорський іспит, працював безперервно аж до вибуху другої світової війни в середніх та фахових школах на Західніх Українських Землях.

1931-го року розмалював церкву оо Василіян у Жовкві. З вибухом війни приневолений еміґрувати, бо добре знав, хто такі большевики. Під час еміґрації, в Німеччині, Ювілят не міг нормально працювати. Постійна непевність завтрішнього дня, поривання людей большевицькими аґентами, катування і мордування багатьох осіб у большевицьких репатріяційних таборах і постійні большевицькі провокації, залякування тощо, не дозволяли на будь-яку пляново - систематичну працю. Все ж і в таких невідрадних умовинах Буцманюк намалював кільканадцять портретів, декілька ікон і низку пейзажів.

За стараннями Преосвященного Кир Ніля Саварина проф. Ю. Буцманюк переїхав 1950 року до Едмонтону в Алберті, де розмалював із своїм сином Богданом катедру св. Йосафата. Розмалювання цієї катедри зайняло 5 років. Українці Алберти одержали викінчений мистецький твір, який на довгі роки буде голосити про красу українського церковного малярства та буде заохотою, джерелом надхнення й сили для сучасних та будучих поколінь.

1964-го року відкрив Буцманюк мистецьку школу-студію. Завданням її зберігати та плекати українську рідну культуру, навчати й виховувати нових будучих наших мистців та поборювати шкідливі, отруйні, ворожі нам впливи, як також вдержувати зв'язок із мистецтвом на Заході.

На щорічних мистецьких виставках, організованих Албертською Асоціяцією Мистців, учні проф. Буцманюка завжди здобували перші, другі й треті нагороди, а нашому мистцеві - педагогові висловлювано постійно ґратуляції за успіхи його учнів. Як добрий педагог, проф. Буцманюк уміє належно оцінити кожний почин своїх молодих учнів, уміє збудити зацікавлення, замилування й пошану до мистецтва, як теж і охоту поглиблювати їхнє мистецьке знання.

Мистецький дорібок Ювілята величезний. Але він залишився здебільша на рідних землях, частинно в музеях (наприклад, в Українському Національному Музеї, якого Ювілят був дійсним членом), в Українському Музеї в Празі, як теж по інших музеях Европи. В загальному мистецьку творчість проф. Буцманюка можна поділити на три частини: розмаовування церков, портрети, пейсажі та різнородні композиції.

Крім мистецької творчости та мистецької школи проф. Буцманюк уділяється також і на суспільно - громадському полі. Він є головою станиці УСС, він очолював Асоціяцію Українських Образотворчих Мистців Альберти, він є членом ОМУА та УСОМ і бере участь майже у всіх виставках. Ювілят від ряду літ є головою Контрольної Комісії НТШ на Західню Канаду, членом Літературно - Мистецького Клюбу в Едмонтоні, членом ЛВУ та почесним членом СУМ, як різнож і інших організацій.

Українські організації та установи міста Едмонтону рішили відзначити 80-ліття проф. Ю. Буцманюка окремим святкуванням 5-го вересня в УНДомі. Слід вірити, що не лише всі приятелі й знайомі Ювілята, але й вся наша організована спільнота приєднається до побажань едмонтонських організацій й установ, щоб гідно відзначити цей Ювілей та щоб дати доказ пошани й любови до цієї цінної та особливої нашої людини.

мґр О. Масляник

ПАЛАЦ НА... МИЛИЦЯХ

У селищі Миропіль на Житомирщині понад п'ять тисяч мешканців. Але „клюб" тут — колишня хата, яка до того ж швидко завалиться, — розповідає А. Кухарук у „Молоді України" з 20 серпня. — Правда, до „палацу" поставили додаткові підпори.

Будували в нас новий клюб років зо три і ... припинили. У 1960 році будова почала валитися. Впали стіни, зникли риштування та будівельні матеріяли.

Асторія, Н. Й.

ЗАКІНЧЕННЯ НАВЧАННЯ В РІДНІЙ ШКОЛІ ПРИ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ ЧЕСНОГО ХРЕСТА

Рідна Школа при церкві Чесного Хреста в Асторії

Шкільний рік навчання 1964 - 65 в школі українознавства при католицькій церкві Чесного Хреста закінчено 19-го червня. О год. 8-ій рано шкільні діти з учителями і родичами зібралися в церкві, де парох о. В. Андрейчук відправив Службу Божу. Всі діти сповідалися і приступили до св. Причастя. Отець парох в промові до родичів і дітей говорив про значення Рідної Школи в національному і релігійному вихованні, та загрівав дітей до вивчення рідної української мови.

По Службі Божій всі діти й родичі перейшли до церковної залі, де зроблено спільну знимку всіх дітей з отцем парохом і учителями. По сніданку слідував попис дітей. В програмі було: інсценізаційне читання казочки „Червона Шапочка" в 2-ій клясі. Діти читали виразно і вправно, а найкраще відзначилася Зірка Стасюк, яка перечитує вдома цілого „Кобзаря". Слідуючою точкою були деклямації дітей. Кожна дитина вивчила відповідний вірш. Вірші були релігійного, історичного, географічного, природничого змісту, побутові та прощальні із школою. Треба признати, що діти вивчились бездоганно та поправно виголошували . По пописі дітей управителька школи зложила звіт із цілорічної праці в школі.

В шкільному році 1964-65 записалося 34 дітей до школи, а дійсно навчалися і були клясифіковані 31. Наука відбувалася щосуботи від год. 10 - 12. I і II кляси мали лучену науку, що дуже утруднювал працю з оглядну на короткий час. В більшості діти щиро працювали а дуже гарними осягами втішались діти, яким батьки допомагали вдома, та які постійно були в контакті з учителями. Замітне, що діти родичів вже тут народжених включаються до школи українознавства, та деякі з них роблять дуже гарні успіхи.

В навчальному році влаштовано дві імпрези, а то свято Миколаївське і Шевченківське, які є дуже важливі в релігійному і національному вихованні. Учителі велику вагу клали на співпрацю з батьківським домом та дораджували всім батькам плекати в хаті українську мову. Вкінці роздано дітям свідоцтва. В 1-ій і 2-ій клясах 9-ро дітей одержали свідоцтво з дуже добрим поступом, 7-ро з добрим, а 8-ро з достатнім. В 5-ій клясі троє дітей дістали свідоцтва з дуже добрим успіхом, а 4-ро з добрим. По роздачі свідоцтв, учителі побажали дітям веселих та щасливих вакацій, скріплення тілесних і духових сил, та заклихали не забувати української книжечки, читати українські казки, а головно перечитувати „Веселку".

Христя Кухар і Роман Кравців, діти з 1-ої кляси, подякували учителям за їхню працю, підносячи їм китиці квітів. Управителька школи В. Гуменюк подякувала о. парохові В. Андрейчукові за щире і дбайливе ставлення до потреб школи впродовж шкільного року, а матерям і батькам дітей за допомогу під час імпрез та за приготування сніданя в день закінчення навчання в школі.

В.Г.

Успіхи д-р Марти Йоанни Чаплинської

Наша студіююча молодь йде вперед. Вона закінчує високі школи різних факультетів і дістає дипломи. Серед них є і панна Марта Йоанна Чаплинська, яка студіювала в Темпел університеті, а ступінь бакалавра отримала в Пенсильвенійському університеті.

Марта Йоанна Чаплинська

За успіхи в науці в Жіночому Медичному Коледжі дістала дворічну стипендію. Там вона скінчила свої медичні студії і отримала ступінь доктора медицини дня 8 червня 1965 р. Тепер вона практикує як хірург в університеті в Шикаґо.

Поза наукою у високих школах п-а Марта студіювала українознавство і здала матуру. Понадто вона брала живу участь у студентському житті. Будучи студенткою у Темпел університеті, вона була головою Українського Студентського Клюбу і членом Студентської Громади та „Обнови" у Філядельфії.

Д-р Марта Чаплинська і ціла її родина є членами УНС від довшого часу.

УНС бажає п-і д-р Марті дальших успіхів в її хірургічній практиці і стати в скорому часі самостійною одиницею на потіху родичам і Батьківщині.

А. Б.

ДВА 10-РІЧНІ ТЕНІСОВІ ЮВІЛЕЇ

(Закінчення із стор. 2-ої)

цісю, але її коротка тенісова кар'єра не дає змоги говорити про спортову силу цієї змагунки. Незаперечна прикмета „золотої Мальвіни": муравлина працьовитість на корті, завзяття та концентрація в грі. Амбітна, молода Ліщинська й відома своїми „чапами" Дмоховська мають нині не одну наслідницю на Союзівці. Одне певне: стилістично - репертуарно нинішні змагунки, як Люся Друкевич, Андреа Кейбіда чи Ляриса Гук більше нагадують сильветки великих змагунок — ніж їхні попередниці з 30-их років. Не було тоді теж „залізної Мері в солом'яному капелюсі" — Марії Душник, що жартує собі з метрики і бере участь у всіх турнірах Союзівки.

Здаємо собі справу, що читача найбільше цікавить питання: хто грає краще — ми, тепер, — чи змагуни із 1933-го року? Це питання вирішує батько - час. Він каже: ми граємо — а вони грали ... Зведіть ці два часові світи докупи, поставте їх проти себе й тоді побачите. А це станеться тоді, „як Трубайло - річка назад повернеться"..

Замість морочити собі голову такими схоластичними питаннями, згадаймо минуле „незлим, тихим словом" й учімося з нього, щоб ми — в наших „ельдорадних" умовах достатків — пішли далі, ніж в умовах злиднів та під'яремного життя зайшли наші попередники з-перед трьох десятків літ.

І ще один ювілей ...

Я не знаю, в якій функції, але можна не сумніватися, що в організації 10-го Ювілейного Тенісового Турніру у Львові з 1933-го року, в якійсь формі „мачав свої руки" й інженер (тоді ще, мабуть, без цього титулу) — Богдан Рак.

Очевидна річ, тоді він був „одним із" організаторів.

Цим разом популярний „Дада" святкуватиме ювілей 10-річчя тенісових чемпіонатів на Союзівці — як свою дитину. На чолі штабу своїх вірних КЛК-івців* інж. Б. Рак був надхненником, основоположником і залізним реалізатором усіх десяти (враховуючи й цьогорічний) індивідуальних тенісових чемпіонатів на Союзівці. Більше того: він, а не хтось інший, зумів зацікавити справою тенісового спорту й тіловиховання Провід Українського Народного Союзу — у висліді на Союзівці, поруч первісного одного „виросли" ще чотири тенісові площі.

За зроблене дотепер нашому Ювілятові належиться необмежене признання, і вдячність нашої молоді та її батьків. А раз воно так, то на цьому місці гукаємо Йому тричі: „Слава!".. І віримо, що цей беззгучний вигук на папері буде належно виведений учасниками в живому, звуковому фільмі на цьогорічному 10-му Турнірі на Союзівці.

*) Я не хотів би скривдити нікого з цих співробітників інж. Б. Рака — тому назвища братів Ломаґів, інж. Левицького („Хіни") й інж. Т. Грицая назву тільки для прикладу.

Що писала „Свобода" 50 років тому

„Свобода" з 21 серпня 1915.

„За освободження України з московської неволі"

„В попереднім числі „Свободи" ми подали вже були на першій сторінці телеграму з Берліна, столиці Німеччини, яка доносила про те, що Союз Визволення України (який творять у Відні українці еміґранти з Росії) вислав телеграму до німецького цісаря з желаннями з приводу здобуття міста Холма (столиці холмскої губернії, яка є частиною українських земель), та що німецький цісар поручив вислати ди Союза Визволення України відповідь з подякою:

"... Берлін, 18 серпня. — З нагоди вступлення австрійсько-німецьких військ до Холма, президент Союза Визволення України Володимир Дорошенко і місто-предсідатель Маріян Меленевський вислали до німецького цісаря таку телеграму: „... Сердечні желання ... Сподіємося відбудовання давнього королівства України з її престольним городом Києвом ..."

„Нарада в справі підготовання сойму"

„Отсим маю честь запросити Вп. Представників всіх українських організацій, інституцій, партій і редакцій на нараду в справі підготовання Українського Сойму в Америці. Нарада відбудеться у вівторок 31 серпня в Ню Йорку в Арлінґтон Гол (мала саля засідань) під числом 23 Ст. Маркс Плейс (побіч Астор Плейс) о год. 7 вечером. Ті Вп Отці і Панове, що рішаться взяти участь в нарадах, зволять повідомити про се Бюро Делеґації Загальної Української Ради, 83 Ґренд Стріт, Джерзи Сити, Н. Дж. З огляду на вагу справи надіюся, що на нараді явиться поважне число делеґатів всіх українських організацій і з-поміж них удасться вибрати Міжпартійний Соймовий Комітет. Д-р С. Демидчук, Делеґат З.У.Р."

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ НА ЕМІҐРАЦІЇ ОБУЛІД

сповіщає всіх Українських Лісників
та Українське Громадянство,
що дня 17-го серпня 1965 року
відійшов з наших рядів у Вічність

✝

інж. лісівництва

ВОЛОДИМИР ГОРНИЙ

Член-Основник нашого Товариства, примірний Громадянин, Наш Добрий і Незабутній Товариш по званню.
Нехай буде Йому легкою чужа земля.

УПРАВА ОБУЛІД-у в Ню Йорку

✝

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими
сумною вісткою, що
в п'ятницю 20-го серпня 1965 року упокоївся в Бозі
на 83-му році життя
наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

о. РОМАН КУЦІЛЬ

Довголітній парох і декан м. Мостиська, Зах. Україна, помічник при парохії св. Йосафата в Рочестер, Н. Й.
Похорон відбувся в Рочестер, Н. Й. 24-го серпня 1965 року на цвинтарі Holy Sepulchre.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Мґр. АЛЕКСАНДЕР, МАРІЯН, РОМАН — сини
ЯРОСЛАВА з чоловіком інж. ЮРІЄМ ЛЕВИЦЬКИМ — дочка
ІРИНА з чоловіком РОМАНОМ КАПКОМ — дочка
ОРЕСТ, РОМАН, ЛЮБА, ОРЕСТ, ОЛЕСЬ, ОЛЕНКА, РОМЧИК, ДАНУСЯ — внуки
о. ІЛЯРІЙ в Україні — брат і Рідня

Замість квітів на могилу

бл. п. МАРІЇ ГОРОШКО

зложили 10.00 долярів на НТШ в Сарсель
Дора, Любомир і Антін КОЛТУНЮКИ
Денвер, Кольорадо

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 11-го серпня 1964 р.
в Клівленді, Огайо, відійшла у Вічність
Найдорожча Дружина, Мама і Бабця

бл. п. Марія Гусар

В нашому смутку ми зазнали багато потіхи і розради і цією дорогою складаємо нашу подяку.

В першій мірі дякуємо Всеч. о. С. Ганкевичеві, пароховi церкви св. Володимира, за похоронні відправи і за прощальну, глибоко обдуману промову.

Дякуємо 336-му Відділові УНС, що його очолював секретар Гр. Кісіль, за зорганізовану участь у похоронах.

Дякуємо Сестрицтву св. Ольги при церкві св. Володимира за відвідини і за чисельну участь у відпровадженні Покійної на Вічний Спочинок.

Дякуємо Родині, Приятелям і Знайомих за пожертви на Поминальні Служби Божі і за квіти на домовину.

Вкінці дякуємо всім, за участь у похороні.

Хай Всім Вам Господь нагородить сторицею.

Горем прибиті:

ГУСАР ВАСИЛЬ — муж
ГУСАР НИКОЛАЙ — син
дочки: КУЖДА СТЕФАНІЯ з чоловіком ВАСИЛЕМ
ЯНКС АННА з чоловіком ФРАНКОМ
внуки: ДЕНИС, БАБІ, РІЧАРД І ТАМИС ЯНКС

Микола Держко здобув докторат в Технологічному Інституті

В червні ц. р українські наукові кадри поповнилися новою силою в особі молодого математика, випускника відомого Каліфорнійського Технологічного Інституту, доктора Миколи Держка. Автор цих рядків запізнався з кол. Держком під час свого короткого побуту (зимовий квартал 1965) в КТІ та уважає своєю приємністю поінформувати українську громаду про його академічний і науковий успіх.

Микола Держко

М. Держко народився в січні 1940 р. в Онтаріо, Канада, в домі своїх батьків Мирослави Микитка-Держко і тепер вже покійного Михайла Держка. Після закінчення з відзначенням середньої школи, він одержує чотирирічну стипендію від International Nickel Co. of Canada і Special Dominion—Provincial Bursary на повні студії в Торонтському університеті.

В червні 1962 р. він закінчує університетські студії дипломом бакалавра. Під час студій в Торонті, М. Держко здобуває не тільки ряд відзначень і нагород, але також брав активну участь в українському студентському житті. В 1962 р. він одержав стипендію від Каліфорнійського Технічного Інституту на продовження математичних студій і докторат з математики в цьому ж Інституті здобув в червні ц. р., захистивши тезу з ділянки функціональної аналізи п. н. „Хвилеві границі і узагальнені трансформатори Гільберта". Проблема встановлення хвилевих границь для певного роду лінійних операторів має чимале значення в деяких ділянках фізики і функціональної аналізи. За останнє чверть століття вона притягнула увагу кількох визначних математиків. В своїй дисертації д-р М. Держко вніс нові причинки до цієї теорії, доказуючи існування границь для ширшої кляси операторів, і заразом вказуючи на зв'язок між слабими і сильними границями.

Приємно відмітити, що д-р М. Держко належить до тієї частини тут вже народженої українсько-канадійської молоді, яка є горда на своє українське походження, володіє добре українською мовою, та бере активну участь в українському суспільному житті.

Докторові Миколі Держкові, який з початком академічного року 1965-66 перенимає обов'язки професора-асистента в департаменті математики в Торонтському Університеті, бажаємо значних успіхів в його науковій, учительській та суспільній праці, і в особистому житті.

Володимир Петришин

Під увагу батькам

Ще один приклад, який може послужити батькам доказом на те, яке значення має забезпечення в Українському Народному Союзі, головно тоді, коли батьки вчасно подумають про забезпечення своїх дітей так званою студійною грамотою.

Олег Кротько мав несповна вісім років, коли батьки забезпечили його студійною грамотою в УНСоюзі. Тепер Олег закінчив гайскул і поступив до Пенсилвенійського університету, куди одержав стипендію. Рівночасно Олег одержав $1 000 від УНСоюзу, як зворот готівкою за виплачену впродовж десяти років студійну грамоту. Ці гроші йому дуже придадуться, бож знаємо, які є видатки, коли синок чи доня вписуються на вищі студії.

Олег Коротько народився в Німеччині і приїхав до ЗДА маленькою дитиною в 1949-му році. Батьки Олега зразу вписались в члени УНСоюзу. Коли Олег почав ходити до школи і виявив охоту до науки, рішено забезпечти і Олега в УНСоюзі студійною грамотою, бо — „може буде студіювати?". І дійсно, сподівання батьків не завели. Олег все був на листі найкращих учнів, закінчив гайскул з відзначенням, належав ввесь час до „Honor Society", брав активну участь в шкільних організаціях і це йому помогло одержати стипендію да Пенсилвенійського університету. Крім цього Олег є активним у своїй громаді, є членом Пласту і учнем школи українознавства.

Олег Коротько

Олег задумує студіювати хемічну інженерію.

Він є далі членом УНСоюзу, 21-го Відділу і є гордий, що він є членом української забезпеченевої організації.

Іван Бараник
секретар Відділу

Літні пластові табори в Німеччині

Заходом місцевої КПС відбулись чергові, (16-ті) пластові табори в Німеччині, в місцевості Гохлянд-Югенд Зідлюнг біля Кенігсдорфен (50 км. від Мюнхену).

Серед чудової підальпейської природи проходили рівночасно чотири табори: новаків і юнаків над рікою Ізар, та новачок і юначок над Червоним потоком. Число учасників вагалось від 140 до 152.

В таборах взяла участь пластова молодь зі Союзної Німеччини, Австрії, Франції та Югославії. Командантами таборів були: пл. сен. С. Кушнір — табору новачок; ст. пл. М. Мілянич — юначок; пл. сен. І. Керестіль — новаків та ст. пл. Ігор Мисько — юнаків. Головним опікуном був пл. сен. Дам'ян Пеленський, а завідувачем та інтендантом усіх таборів пл. сен. кер. Г. Комаринський, обов'язки таборового лікаря виконував пл. сен. д-р М. Костів.

Програма новацьких таборів була виховно-відпочинкова, а юнацьких виховно-вишкільна.

Найзамітнішою подією цього табору, а згл. всіх пластових таборрів в діяспорі було те, що відбувся спільний, при одному вівтарі, молебен обох віровизнань, що його соборно відслужили о. протоєрей пл. сен. Іван Гриньох і о. митрофорний протоєрей Паладій Дубицький. Обидва Всеч. Душпастирі підкреслювали вагу христ. любови і співпраці обох віровизнань. Ця небувала в укр. спільноті подія викликала і захоплення і зворушення не лише у пластової молоді, але серед батьків і гостей, що численно прибули на святочне відкриття пластових таборів. Між гостями були також пластуни зі ЗДА і Канади (проф. Ярослав Рудницький і пл. сен. А. Бойцун), яких дуже щиро вітав пл. сен. Д. Пеленський.

Пластові табори в Німеччині відіграють велику ролю у зближенні українського пластового доросту різних країн Европи, їх взаємного братерства і плекання української мови.

А. Б.

СЕМЕН БОДНАР

(Посмертна згадка)

15-го квітня союзова громада Дітройту відпровадила на вічний спочинок свого заслуженого члена і члена-фундатора Українського Народного Дому бл. п. Семена Боднара.

Покійний походив із села Угриньківці, пов. Заліщики, Західня Україна, до Канади приїхав 1913 року, а до Америки переїхав на постійно 1925 року. Осів у Дітройті, де перебував аж до своєї смерти.

З перших своїх днів перебування в Дітройті став разом із своєю дружиною членом Українського Народного Союзу, будучи довгі роки членом Т-ва Запорізька Січ — 75 Відділ УНС. Часто, як член управи свого відділу, а найчастіше як член керівних органів Українського Народного Дому (двічі його голова в 1958 і 1960) ширив добру славу про Український Народний Союз і приєднував для нього нових членів.

Постійно активний у громадському житті, розумів потреби нашої спільноти і радо жертвував на народні акції. Був ентузіястичним прихильником Українського Конґресового Комітету.

Відійшов із цього світу ненадійно 13 квітня на 71 році життя. Залишив у непотішному жалю свою дружину Павліну, брата й сестру в Україні та одну сестру в Канаді.

Віддати покійному останню прислугу прийшло багато людей, друзів і приятелів, товаришів громадської праці, членів союзової громади. В церкві попрощали покійного о. Михайло Бохневич, парох церкви св. Івана Хрестителя, де покійний Семен Боднар був жертвенним членом і о. Яремак. На поминках прощали покійного п. Петро Рогатинський — голова 75 відділу УНС і п. Василь Чмир — довголітній голова Українського Народного Дому.

Для вшанування пам'яті покійного Семена Боднара приявні на його поминках зложили на Український Народний Фонд дол. 30,25.

Вічна йому пам'ять!

Б. Верещинський —
фін. секретар

НА ЛАНАХ І НА ТОКАХ

Машина не затримується довго в жадному селі, і її назва — „агітаційна" — дещо не відповідає дійсності: з нами немає ні поетів, ні музик, ні співаків... Ми — один із загонів „польового дозору", — так розповідає гурт дописувачів у часописі „Молодь України" з 20 серпня про те, як переводиться нагляд на жнивах.

Ось колгосп ім. Дзержинського, Новоозівського району (Донеччина), пишуть далі вони. — Два загони проводять рейди на ланах, три закріплені за токами. Перевірили солому комбайнера Степана Катишева, а там добра половина зерна залишилась. Ось ми зразу і в „колючку" його (тобто в газету. — Ред.).

Збори Відділів УНСоюзу

СУБОТА, 4-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Квартальні збори Т-ва Б. Хмельницького 158 Відділу УНС в залі Укр. Нар. Дому при 216-218 Grand St. в Бруклині о год. 8-ій веч. Участь всіх членів обов'язкова, бо реферуватиметься нове вдосконалення забезпеченевої служби УНС включно з новою терміновою грамотою забезпечення. — Юліян Павчак, предс., Петро Дубовецький, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1965 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. Контр. Комісія здасть звіт. — Ю. Кушнір, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Клюбовій залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Еве. Проситься прийти та заплатити місячні вкладки. — Nick Kuch, секр.

Посмертні згадки

ДМИТРО РУДИЙ, член Б-ва св. Юрія Відд. 379 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер 7 липня 1965 р. Покійний походив з села Жуків, пов. Золочів, Україна. Полишив в смутку дружину Анну, сина Йосифа, 2 дочки, внуки і правнучку. Похорон відбувся 10 липня 1965 р. з похор. заведення до Катедри св. о. Миколая при участи родини і членів Т-ва з церкви на цвинтар при Гібенс Ровд і Десплейн.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Семків, секр.

БОГДАН ПЕЛЕХОВИЧ, довголітній адвокат у Шикаґо і член Б-ва св. Стефана 221 Відділ УНСоюзу, упокоївся в Бозі дня 3-го серпня 1965 р. Покійний походив зі села Ванів, повіт Сокаль, Україна. Залишив у смутку дружину Юлію, дочку Йоанну Робертс, зятя Іван, 4 внуки Івана, Юлію, Марка і Павла, сестру д-р Неонілю Гайворонську і брата Ярослава. Похорон відбувся 7 серпня 1965 р. з Катедри св. Миколая при участі родини, приятелів та членів Б-ва. Відпроваджено на Вічний Спочинок на украніський цвинтар св. о. Миколая.

Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ПАВЛО КІСЬ, довголітній член 433 Відд. в В. Айсліп, помер дня 2 квітня 1965 р. Покійний народ. в повіті Підгайці, Зах. Україна, учитель, директор Господарської Школи, учасник Визвольних Змагань. Полишив у глибокому смутку жінку Марію, сина Ярослава і невістку Ірину, 2 внуки і дальшу родину тут і в Старім Краю. Похорон відбувся 5-го квітня ц. р. при участи родини, членів Відділу, приятелів і знайомих. Тіло Покійного похоронено на цвинтарі св. Йосифа у Вест Бабилон.

Вічна Йому Пам'ять!
М. К.

МИХАЙЛО МИЦИК — член Б-ва св. Арх. Михаїла 11-ий Відд. УНС в Джанставн, Па., помер 22 серпня 1965 р. Покійний народився 8-го серпня 1887 року в селі Новосілки, повіт Сянік, Зах. Україна, проживши 78 літ. Полишив у великому смутку жену Анну і 7 дочок: Ольгу, Марію, Юлію, Катерину, Стеллу, Вікторію, Анну і сестру Анну в Старім Краю. Похорон відбувся в четвер 26 серпня ц. р. при участи родини, приятелів та членів Б-ва, з похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви, а відтак на кладовище св. Володимира в Джанставн, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ТАРЗАН, ч. 5 490. Користає з подібности до Тарзана!

— Гаразд, гаразд, цей ідіот сказав нам щойно історію, — шепнув Воллес. — Так, сказав Мореллі, розмірковуючи...

— А знаєте, що воно може бути щастям, що я є близнюком тої людини з джунглів...

— Можливо, що ми могли б на добре використати цю мою подібність... Прибуткове використати!